

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
AKADEMIJA LIKOVNIH UMJETNOSTI
PREDDIPLOMSKI STUDIJ GRAFIKA

ZAVRŠNI RAD

SEARCHING FOR
FLOWERMAN

VOL.1: LAST SEEN IN
THE UNDERWATERS

ELENA ŠTOK
MENTOR: MIRJANA VODOPIJA

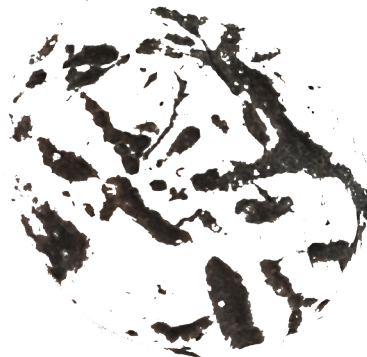
U ZAGREBU, 2019.

I HAVE A DEAR FRIEND AND HIS NAME IS FLOWERMAN. I DON'T REMEMBER EXACTLY WHEN OR WHERE I MET HIM, HE HAS SOMEHOW ALWAYS BEEN AROUND. MANY PEOPLE KNOW ABOUT THE FLOWERMAN, YET AGAIN, NOBODY KNOWS WHERE EXACTLY FROM. SOME PEOPLE, HALF JOKINGLY, CLAIM THAT HE IS ACTUALLY A TIME TRAVELLER AND THAT BY THIS TIME, AFTER ALL THE PLACES AND ERAS HE HAS VISITED, EVEN HE DOES NOT CLEARLY REMEMBER HIS ORIGINS. BUT I KNOW THAT HE KNOWS. HE IS NOT THE SORT OF PERSON TO FORGET TO MIND THE ROOTS.

SOME TIME HAS PASSED NOW SINCE I SAW HIM AND THE STORIES CIRCULATING AROUND ARE THAT HIS SEARCH HAS BECOME MORE INTENSE THAN EVER BEFORE. I THINK WE CAN ALL FEEL IT TRUE. IF NOTHING, IT IS IN THE URGENCY WITH WHICH HE LEAVES HIS WORKPLACE, AND EACH TIME I FEEL AN AURA MORE POTENT. HE IS GETTING CLOSER AND CLOSER TO HIS GOAL, TO THE FLOWER.

USUALLY, HE WAS THE ONE WHO WOULD ALWAYS COME TO ME WHEN NEEDED, BUT THIS TIME I CARRY A MESSAGE OF UTMOST IMPORTANCE FOR HIM. HOWEVER, HE IS ALWAYS JUST A BIT QUICKER THAN ME. EVERY TIME THAT I MANAGE TO FIND SOME TRACE OF HIM, IT ALWAYS COMES DOWN TO HIS MOST RECENT WORKPLACE, BUT TO FIND HIM IN PERSON SEEMS IMPOSSIBLE. SOMETIMES I EVEN FEEL THAT HE IS SIMPLY JOKING WITH ALL OF US, BUT NEVERTHELESS, MY SEARCH MUST GO ON. I AM CERTAIN THAT THE INFORMATION I CARRY MUST BE DELIVERED TO HIM AS SOON AS POSSIBLE.

ŠTO JE DA JE, ŽIVIMO U JEDNOM VRLO ZANIMLJIVOM VREMENU ZA BAVLJENJE UMJETNOŠĆU. S JEDNE STRANE, MNOGI SU MIŠLJENJA DA SUVREMENA STRUJANJA I KAPITALNA DJELA OVOG VREMENA GOTOVO ISKLJUČIVO ŽIVE NA GRANICAMA DIZAJNA ILI PAK SOCIJALNO ANGAŽIRANE UMJETNOSTI. ISTINA JEST DA UVIJEK POSTOJE TRENDOVI I OD TOGA SE TEŠKO I MOŽDA ČAK NEPOTREBNO POKUŠAVATI ODMAKNUTI. NO, POSTOJI I JEDAN TREND KOJI MOŽEMO NAZVATI NOVIJIM, A ŽIVI U SUPTILNIJIM PREDJELIMA UMJETNIČKOG SVIJETA.

U SVRHU BOLJEG RAZUMIJEVANJA FENOMENA O KOJEM ŽELIM PRIČATI, ŽELIM SE OSVRNUTI NA SUVREMENO SHVAĆANJE INFORMACIJA U OVO "META-DIGITALNO" DOBA U KOJEM SE TRENUTNO NALAZIMO. PRIJE POJAVE INTERNETA, NAČIN NA KOJI SU INFORMACIJE STRUJALE MEĐU MASAMA BIO JE MNOGO KONTROLIRANIJI I FOKUSIRANIJI. IZMEĐU OSTALOG, O TOME PRIČA VILEM FLUSSER U JEDNOM OD SVOJIH ESEJA, I ZANIMLJIVO JE VIDJETI PERSPEKTIVU IDEJE O BUDUĆNOSTI KOJU ŽIVIMO, IZ GLEDIŠTA FILOZOFA SREDINOM 80-TIH GODINA 20. STOLJEĆA. MASOVNI MEDIJ ZVAN TELEVIZIJA TADA JE IMAO GOTOVO ISKLJUČIVI MONOPOL NAD ŠIRENJEM INFORMACIJA MEĐU VELIKIM BROJEM LJUDI. FLUSSER KRITIZIRA JEDNU BITNU KARAKTERISTIKU TOG MEDIJA, A TO JE NJEGOVA DIKTATORSKA PRIRODA. OBIČAN ČOVJEK, KONZUMENT, IMA TEK PRIVIDNU I MINIMALNU KONTROLU NAD PRIRODOM SADRŽAJA KOJA MU SE KROZ MEDIJ TELEVIZIJE PRUŽA ILI NAMEĆE. 30-TAK GODINA NAKON, I FLUSSEROVO PROROČANSTVO STVARNO SE ISPUNILO, SAMO NA NAČIN NA KOJI VJEROJATNO NIJE MOGAO OČEKIVATI. INTERNET JE OBIČNOG POJEDINCA UČINIO SUDIONIKOM U DIJELJENJU I STVARANJU SADRŽAJA I INFORMACIJA U TOLIKOJ MJERI DA JE TO POSTALO ONO ŠTO SADA PREDSTAVLJA NOVI PROBLEM.

DIJELJENJE I STVARANJE INFORMACIJA POSTALO JE TOLIKO JEDNOSTAVNO I NEPOSREDNO, DA NE TREBA UOPĆE ČUDITI ŠTO DOLAZI DO ZLOUPOTREBE TE SLATKE SLOBODE. S DRUGE STRANE, NESTABILNOST KOLEKTIVNE STVARNOSTI KOJA POSTAJE SVE EVIDENTNIJA, ZBOG SVEGA PRIJE SPOMENUTOG I JOŠ MNOGO SRODNIH FAKTORA, PREDSTAVLJA NOVO VRELO INSPIRACIJE UMJETNICIMA 21. STOLJEĆA, IZMEĐU OSTALOG I MENI SAMOJ.

ZANIMLJIV JE PROCES OSVJEŠTAVANJA FENOMENA STVARNOSTI I NJEGOVE FLUIDNOSTI, POGOTOVO IZ GLEDIŠTA UMJETNOSTI. KROZ NJEGA, OTVARAJU SE NOVE MOGUĆNOSTI IGRE IDEJAMA I DRUGAČIJI PRISTUPI STVARANJU OPĆENITO. NA NEKI NAČIN, Taj proces čini se novim, no ako se odmaknemo dovoljno daleko možemo vidjeti uzorak koji se ponavlja više manje uvijek i svugdje - uzorak kružne putanje. Daleko prije ovog vremena prezasićenosti informacijama, postojalo je vrijeme u kojem su one bile tek zametak u utrobi kulture u nastajanju. To jest, informacije su uvijek postojale, no nisu bile usustavljene. Stvaranje sustava njihovog razumijevanja zapravo je stvaranje kulture. Stvaranje kulture podrazumijeva stvaranje mitologije i sustava vrijednosti, i to je ta analogija koja povezuje suvremeno umjetničko stanje i drevno stvaranje kulture općenito.

RAZLOG ZAŠTO SE OSVRĆEM NA TO JE JER U ZADNJE VRIJEME OTKRIVAM SVE VIŠE RECENTNIH UMJETNIKA ČIJI RADOVI ŽONGLIRAJU SA SPOMENUTIM IDEJAMA. (RE)OTKRIVA SE NOVA VAŽNOST I ZNAČENJE MITOLOŠKIH SUSTAVA I RITUALNIH PRAKSI, NO U KONTEKSTU DANAŠNJEG VREMENA. JEDAN OD RADOVA NA KOJI SE POSEBNO ŽELIM OSVRNUTI JE PROJEKT BIG LIGHT, UMJETNIKA FEDERICA DIAZA. RAD SE SASTOJI OD PERFORMATIVNOG ČINA I, NAKNADNO, KNJIGE KOJA JE VEZANA UZ RAD. KNJIGA OTKRIVA SVIJET POSTAPOKALIPSE KOJA JE UZROKOVANA PRIMARNO MANIJOM IGRE POKEMON-GO, SUKCESIJOM KOJE JE DOŠLO DO RATOVA I STVARANJA NOVOG NAČINA FUNKCIONIRANJA DRUŠTVA. JEDAN TAKAV RAD TEŠKO JE OPISATI U PAR REČENICA, I FOKUS SAMOG RADA ZAPRAVO UOPĆE NIJE NI NA IGRI POKEMON-GO NI NA KRITICI ISTE. NO, ONO ŠTO JE MENE FASCINIRALO KOD KNJIGE JE ČINJENICA DA NA POČETKU ČITANJA KNJIGE, ČITATELJ UISTINU MISLI DA JE TEKST U NJOJ U POTPUNOSTI ISTINIT. KAKO STRANICE ODMIČU, REALNOST KOJA SE OPISUJE POSTAJE SVE APSURDNIJA, NO TEK PRED KRAJ SAMOG TEKSTA POSTAJE EVIDENTNO DA JE RIJEČ O FIKCIJI.

PITANJE JE SAD, KAKVE TO VEZE IMA S RADOM O KOJEM ZAPRAVO ŽELIM PRIČATI I "OBRANITI", S MOJIM RADOM?
 "SEARCHING FOR FLOWERMAN" VODI SE TAKOĐER IDEJOM IGRE SA

STVARNOŠĆU I NAČINIMA NA KOJE JU MOŽEMO SUKREIRATI I ALTERIRATI. ONO ŠTO OVAJ RAD ŽELI PRUŽITI JE NEPOSREDNIJE ISKUSTVO; ŽELI IZAĆI IZ DVODIMENZIONALNOG I TRODIMENZIONALNOG PROSTORA I PRIBLIŽITI SE GLEDATELJU "IN REAL TIME".

ČISTO VIZUALNO GLEDANO, IAKO SE RAD SASTOJI OD KONVENCIONALNO DVODIMENZIONALNIH I TRODIMENZIONALNIH UMJETNIČKIH ARTEFAKATA, FOKUS NIJE NA POIMANJU SVAKOG RADA ZASEBNO S AUROM GALERIJSKE SVETOSTI. TIME SE SVJESNO GUBI NA EFEKTU, NO CJELINA INSTALACIJE ZBOG TOGA POSTAJE HOMOGENIJA.

NO, ŠTO JE ZAPRAVO "SEARCHING FOR FLOWERMAN"?

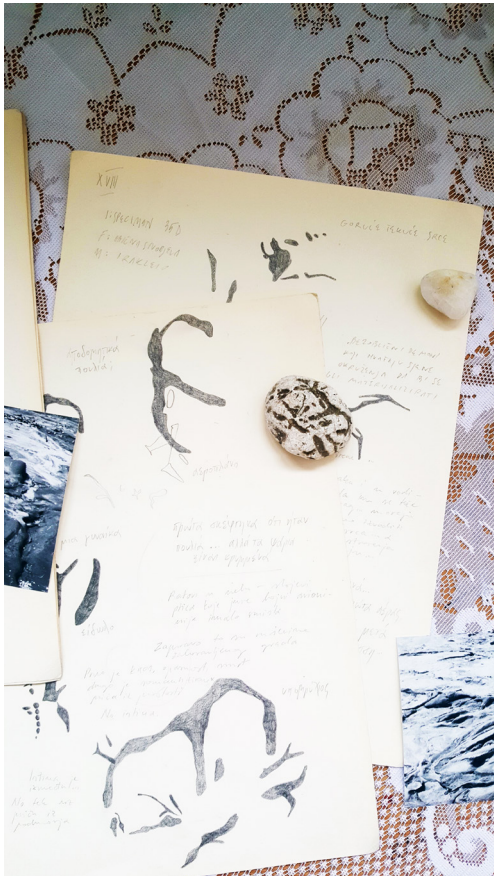

PRIČA, POTRAGA, STVARANJE, RAĐANJE, RAZVOJ, ŽIVOT, MIT. FLOWERMAN JE IDEJA, ISPRVA SAMO SJENA OSOBE U GLAVI POJEDINCA. SA SVAKIM NOVIM PROMATRAČEM KOJI ODLUČI STATI, IZDVOJITI VRIJEME DA POGLEDA RAD I TIME SUDJELOVATI U NJEMU, ON POSTAJE STVARNIJI. FOWERMAN JE I MOJ I TVOJ PRIJATELJ, FLOWERMAN JE ALTER-EGO, NAD-EGO. U SVOJOJ PO-

TRAZI ZA NJIME, NIKAD NE USPIJEVAM PRONAĆI NJEGA SAMOG, VEĆ UVIJEK OTKRIVAM OSTATKE NJEGOVOG PROLASKA KROZ NEKO MJESTO. POPUT OTISAKA STOPALA NA TLU, ON OSTAVLJA ZA SOBOM SKICE, CRTEŽE, BILJEŠKE, KNJIGE, PREDMETE - SVOJ AMBIJENT.

SAM RAD JE ZAPRAVO NAMIJENJEN DA BUDE DUGOTRAJNI WORK-IN-PROGRESS. OVA, PRVA MANIFESTACIJA RADA NOSI PODNASLOV "VOL.1: LAST SEEN IN THE UNDERWATERS". SVAKA SLJEDEĆA VERZIJA ĆE TAKOĐER NOSITI INFORMACIJU O TOME GDJE JE ZADNJE VIĐEN. OVOGA PUTA, NJEGOVA POTRAGA NAVELA GA JE PUTEVIMA PODMORJA GDJE JE KRENUO ISTRAŽIVATI TAJNI JEZIK KAMENJA.

9/8 litografija

PLAVIMEN

2022 '18

NA PITANJE ŠTO ZAPRAVO FLOWERMAN TRAŽI NE MOŽE NITKO KONKRETNO ODGOVORITI. ON JE U POTRAZI ZA SVOJEVRSNIM ELIKSIROM ŽIVOTA; ZA CVIJETOM KOJI EMITIRA ČISTU BIJELU SVJETLOST I KOJI NOSI INFORMACIJU O GLAVNOM KODU CIJELOG POJAVNOG SVIJETA. ON JE U POTRAZI, ALI NE S CILJEM SAKUPLJANJA MOĆI KONTROLE, VEĆ S CILJEM SAKUPLJANJA ZNANJA. FLOWERMAN JE NEZASITNO ZNATIŽELJNA OSOBA, ARHETIP UMA ZNANSTVENIKA, FILOZOFA, UMJETNIKA.

OVIM RADOM PRIČAM PRIČU O JEDNOM TAKVOM UMU, I DAJEM PROMATRAČU MOGUĆNOST DA OSJETI KAKO JE I ON SAM NJEN DIO. SVOJOM INTENCIJOM INTERVENCIJE U FABULU NASTOJIM UKAZATI NA MOGUĆNOST SUDJELOVANJA U TOJ, NO ZAPRAVO I BILO KOJOJ PRIČI. SAMA ČINJENICA DA SAM SE UPUSTILA U POTRAGU ZA FLOWERMANOM STAVLJA ME U POZICIJU BITNOG LIKA - TIME ŠTO SAM TO ODLUČILA I SHVATILA. I IAKO SE TA POTRAGA MOŽE ČINITI UZALUDNOM, ONA JE SAMA DOKAZ VAŽNOSTI KOJA KAO POTENCIJALNA LEŽI U BILO KOJOJ OSOBI. PREMA TOME, MOJA POTRAGA ZA FLOWERMANOM SLUŽI UJEDNO KAO PRIMJER SPOSOBNOSTI, ALI I ODGOVORNOSTI ZA SUKREACIJU DJELA; SUKREACIJU ŽIVOTA.

* * *

SMATRAM DA SVATKO TKO SE BAVI UMJETNOŠĆU, BILO SVJESNO ILI NESVJESNO, IMA NEKU GLAVNU TEŽNJU KOJA SE LINEARNO PROTEŽE KROZ NJEGOV/NJEZIN RAD. MOJA LEŽI U KOMUNIKACIJI I KOLEKTIVNOJ KREACIJI. KROZ JEDNU JEDNOSTAVNU I POMALO INFANTILNU IDEJU KAO ŠTO JE SEARCHING FOR FLOWERMAN NASTOJIM VJEŽBATI I PRAKTICIRATI VJEŠTINE PLANIRANJA I IZGRADNJE VLASTITOG MIKRO-UNIVERZUMA. U KONAČNICI, POZIVAM SVE DA ZAJEDNO SA MNOM BUDU ARHITEKTI IZDVOJENE REALNOSTI U KOJOJ ĆEMO SE ZAJEDNO SMIJATI, UŽIVATI I RASTI.